Årlig uppföljning
-
förordning och vägledning

Jannica Häggbom, Naturvårdsverket

NATUR VÅRDS VERKET

Inledning

- Paragrafer i förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter med koppling till *årlig uppföljning*.
- Några axplock ur Vägledning miljöledning i staten
- Myndigheters uppdrag och förutsättningar kan påverka upplägg och genomförande.
- Samlade kunskapen och erfarenheterna finns hos er (186 myndigheter).
- Ta med tankar och idéer från denna presentation till gruppdiskussionerna.

Övergripande syfte med årlig uppföljning

Granska att miljöledningssystemet ger förutsättningar till

- ett systematiskt arbete med ständig förbättring
- att bidra till minskad negativ miljöpåverkan genom mål, åtgärder etc.
- lagefterlevnad

3 § … inom ramen för sitt ordinarie uppdrag ha ettmiljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet så att man tar hänsyn till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt.

7 § Miljöledningssystemet ska innebära att myndigheten har en miljöpolicy och fastställda miljömål för verksamheten

9 § Miljöledningssystemet ska innebära att myndigheten har en handlingsplan för arbetet med att nå miljömålen.

11 § Miljöledningssystemet ska innebära att myndigheten har sådana dokumenterade rutiner för styrningen av verksamheten som

1. *säkerställer att miljöpolicyn och gällande miljöregler följs,*
2. *bidrar till att minska negativ miljöpåverkan så långt möjligt, och*
3. *bidrar till att nå myndighetens miljömål.*

12 § Handlingsplanen, ansvarsfördelningen och rutinerna ska innebära att arbetet med att följa handlingsplanen och nå miljömålen dokumenteras, redovisas, följs upp och revideras så att arbetet fortlöpande förbättras.

Förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter – intern miljörevision

17 § Miljöledningssystemet ska innebära att myndigheten årligen genomför interna miljörevisioner för att kontrollera att myndigheten följer gällande miljöregler och andra styrande dokument för myndighetens miljöledning och miljöarbete.

- Kontrollera hur väl miljöarbetet fungerar inom myndigheten och få förslag på förbättringar.
- Miljörevision utifrån fastställda krav enligt förordningen.
- Fokusera på de delar av verksamheten som berör aktiviteter med en betydande miljöpåverkan.
- Hela myndigheten behöver inte revideras vid samma tillfälle – men under en treårsperiod.

Intern miljörevision

Uppföljning av exempelvis:

- att medarbetare känner till de rutiner som ska säkra ett systematiskt förbättringsarbete och
- hur det har gått med föregående års avvikelser.

Resultatet av revisionen dokumenteras i en revisionsrapport:

- Förbättringar och avvikelser (där myndigheten inte uppfyller miljöledningsförordningens krav).
- Presenteras i samband med ledningens genomgång. Avvikelser ska åtgärdas utifrån en fastställd tidplan och följas upp vid kommande revisioner.

Förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter – ledningens genomgång

18 § Myndigheten ska årligen göra en genomgång av miljöledningssystemet och följa upp resultatet av arbetet så att

1. det framgår hur väl myndigheten har lyckats med att följa miljöpolicyn och nå miljömålen, och

2. det finns underlag för beslut om det framtida miljöledningsarbetet.

- Ledningens ansvar att myndigheten arbetar med ständig utveckling och förbättring av miljöledningsarbetet.
- Vid ledningens genomgång får högsta ledningen nödvändig information för att kunna säkerställa att
  - miljöledningssystemet överensstämmer med förordningskraven,
  - myndigheten förbättrar sin miljöprestanda.
- Genomförs regelbundet, ca två gånger om året.
- Miljösamordnaren brukar ta fram underlag och säkerställa mötesdokumentation.
- Myndighetens ledning ansvarar för att resultatet kommuniceras både internt och externt.

Ledningens genomgång

Genomgång av miljöledningssystemet och uppföljning av resultatet av arbetet.

- Verksamhetsplan/handlingsplan (mål).
- Risker (att inte nå mål).
- Resultatet av interna miljörevisionen (avvikelser/förbättringsförslag).
- Lagefterlevnad (författningar och andra krav).

Beslutar om eventuella justeringar av miljöledningssystemet

Förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter - Årlig uppföljning

19 § För uppföljningen enligt 18 § ska myndigheten

1. utföra den kontroll och göra de mätningar av verksamhetens miljöpåverkan som behövs,

2. utvärdera hur handlingsplanen enligt 9 § har fungerat, och

3. utvärdera hur gällande miljöregler har följts.

- Säkra att det utförs kontroller och utvärderingar (som underlag för 18 §).
- Fördel om handlingsplanen är integrerad i myndighetens VP och en del av den ordinarie uppföljningen av verksamheten.
- Säkra data/indikatorer för att underlätta uppföljningen – mätbara mål.
- Uppföljning av efterlevnaden av lagar och andra krav kan samordnas av myndighetens chefsjurist/verksjurist - inhämtar information från berörda chefer och medarbetare.
- Sammanställa eventuella behov av justeringar av miljöledningssystemet (resurser etc.) att lyfta i samband med Ledningens genomgång.

Vägledning om miljöledning i staten

https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljomal-och-miljoledning/miljoledning-i-staten/

Beskriver vilka krav som ställs på ett miljöledningssystem enligt miljöledningsförordningen och hur det kan införas i praktiken.

Kraven enligt förordningen - skall-krav, ”bör”-krav motsvarar en tolkning av ISO 14001 och ”best practice”.

Ger en samlad bild av miljöledningssystemets ingående delar och dess integrering i myndighetens verksamhet.

Vägledning miljöledning i staten ISBN 978-91-620-6768-7

Kapitlen 3 – 5 handlar om miljöledningssystem inom staten, miljöledningssystemets syfte och ingående delar samt integrering av miljöledningsarbetet i myndighetens verksamhet.

I kapitel 6 – 9 beskrivs huvudstegen för indirekt miljöpåverkan, tjänsteresor och transporter, energianvändning och miljökrav i upphandling.

Avslutningsvis ett avsnitt om uppföljning och redovisning av miljöledningsarbetet.